1938 ий
3
ДЕКАБРЬ
№ 106 (490)
Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден горком орган

КОМСОМОЛЫШТО ТУШМАН-ШАМЫЧЫН АГЕНТУРЫШТЫМ ЙӦРШЕШ КУКЛЕН ПЫТАРАШ

Марийский республикын молодежшо ВЛКСМ ЦК VII пленумын решенийжым кугун одобритлымаш дене вашлийын.

Тиде решений ВЛКСМ ЦК-н руководствыжын шӱшӧ, антипартийный паша практикыжым тӱжвак луктын. Комсомолышто тушманын агентышт, двурушник, морально разложитлалтше элемент-шамыч ВЛКСМ ЦК-н ожнысо секретарьышт Косарев да Вершков деч эреак поддержкым муын шогеныт.

Партийын Ленинско-Сталинский Центральный Комитетше комсомоллан разложитлалтше да политически банкротитлалтше шке руководительже-шамыч деч эрыкталташ полшыш.

ВЛКСМ ЦК VII пленумын решенийже гыч кажне комсомольский организацийлан серьезный выводым ыштыман. Моктанымаш да сеҥымашеш шогалман огыл, а кажне комсомолецым калык тушман, нунын пособникышт, морально да быт шотышто разложитлалтше элемент-шамыч деч эрыктымашке мобилизоватлыман.

ВЛКСМ ЦК IV пленумын решенийже—комсомолын пӱсӧ оружийже. Тиде решений комсомольский организаций-шамычым критик ден самокритикым кумдан шарымашке, внутрисоюзный демократийым шарымашке, калык тушман-шамычым беспощадно разоблачитлымашке мобилизоватлен. Но тиде решений мемнан марийский комсомольский организацийыште тӱрыс ок шуктал.

Посна комсомольский организаций-шамыч ВЛКСМ ЦК IV пленумын пеш важный решенийжым монденыт, комсомольский организацийым калык тушман, морально разложитлалтше элемент-шамыч деч эрыктымашым чарненыт.

Параньга райкомол секретарь Юсупов йолташ комсомольский организацийым калык тушман кашакым разоблачитлымашке мобилизоватлыме олмеш, шкежак нуным покровительствоватлен, нунылан тушман пашаштым ышташ эрыкым пуэн шоген. Садланак вет бюро составыште кужу жап буржуазный националист Ю. орудоватлен. Тудым разоблачитлымекат Юсупов нимогай политический выводым ыштен огыл. Райкомол аппаратыш идеологически выдержанный огыл, калык тушман-шамыч дене кылым кучышо да комсомолым калык тушман-шамыч дене шӱкандаш тӧчышӧ Галямовым пионер отдел вуйлатышылан налын. Галямов пионер-шамыч коклаште воспитательный паша ыштымашым чараклен. Куракнинский кыдалаш школышто комсомолец В. дене лийше фактым Юсупов тӱрлӧ семын шылташ гына тыршен. Вет Юсупов тушман кашакын орудоватлыме факт-шамычым шинчен. Но нунын ваштареш решительно кучедалын огыл, а чучкыдын тыгай факт-шамычым шылташ гына тыршен. Икманаш, Юсупов нуным арален, а честный пашаеҥ-шамычым райкомол аппарат гыч поктен лукташ тыршен. Тыгай факт Янышев йолташ денат лийын. Тудым Юсупов райкомолын пропагандист паша гыч кораҥдаш тӱрлӧ семын тыршен.

Параньга районысо комсомольский организацийын состоянийжылан ВЛКСМ Обком бюро член Иванов йолташат тӱрысак отвечатла. Иванов тиде районышто пеш шуко гана лийын. Тиде факт-шамычым пеш сай шинчен. Но нимогай конкретный мерымат ыштен огыл, обкомол бюрошкат шиштарен огыл.

Ивановын пионерский кадр-шамыч деч чуткий отношенийже, нунын верч тыршымашыже уке. „Рвезе Коммунист" редакций тудлан Сернурский пионер лагерьын старший вожатыйже Конаков йолташын жалобыжым мерым ыштааш колтен ыле. Конаков йолташ лагерьыште пашам ыштымыжлан ынде 4 тылзе лиеш пашадарым налын ок керт. Иванов тиде жалоб почеш нимогай мерымат ыштен огыл.

Бюро член Ивановын да райкомол секретарь Юсуповын большевистский огыл поведенийыштым Обкомол да тудын секретарьже Кондратьев йолташ сайын шинченыт, жапыште серьезный мерым ыштен огытыл.

Звенига районыштат калык тушман-шамычым разоблачитлымаш пеш эркын кая. Вет Звенига районышто да райкомол аппаратыште кужу жап калык тушман кашак орудоватлен. Но райкомол секретарь Салмин йолташ ВЛКСМ ЦК IV пленумын решенийжым монден, калык тушман кашакым разоблачитлымашке комсомолым кӱлеш семын мобилизоватлен огыл. Тидын дене гына „Элнет" колхоз пелене ВЛКСМ организацийыште калык тушман-шамычын пособникыштe атыр жап орудоватлен кийымыштым ончыкташ лиеш.

ВЛКСМ горкомол секретарь Меркулов йолташат сигнал-шамычлан вниманийым огеш обращатле. Меркуловлан горкомолын машинисткаже Царегородцева политически сомнительный, торговецын ӱдыржӧ манын шиштареныт ыле, но Меркулов йолташ тергыме олмеш, Царегородцевам арален велә шога. Тудлан тӱрлӧ секретный материал-шамычым печетлаш пуэда.

Тыгак Меркулов йолташлан Комсельхозшколысо комсомольский комитетын ожнысо секретарьже Ореховын морально разложитлалтме, эреак йӱмыжӧ нерген сигнал лийын. Туге гынат, Меркулов обсуждатлаш ок шоно.

Кажне комсомольский организацийын тӱҥ задачышт—ВЛКСМ ЦК VII пленумын решенийже гыч политический выводым ыштыман. Кажне комсомолецым калык тушман ваштареш беспощадно кучедалмашке, комсомолым тушман, морально да политически разложитлалтше элемент-шамыч деч эрыктымашке мобилизоватлаш. Критик ден самокритикым кумдан шараш. Комсомолец-шамычын сигналыштым чуткын колыштман.

Комсомольский организаций-шамыч кушкыт

Несоюзный молодежь дене умландарымаш пашам эреак ыштен шогымыжо дене „Боевик" промколхоз пелене комсомольский организаций (Звенига район) отчетно-выборный погынымаш деч вара угыч 8 еҥым комсомолыш пуртен. Молодежный погынымаш эрталтеш. Тушто ВЛКСМ устав ден програмые умылталтыт, адак интересный теме-шамыч дене доклад ышталтыт.

Федотова Е. Ф.

* * *

Коҥганур пелә кыдалаш школысо первичный комсомольский организаций (Кужеҥер район) эреак кушкын толеш. Тунемме ийын тӱҥалтышыштыже 5 комсомолец шотлалтеш ыле гын, кызыт организацийыште 22 комсомолец шотлалтеш.

Рыбаков А. А.

Косолоп район Марий Билямор тӱҥалтыш школын заведующийже комсомолка А. Н. Мачехина йолташ.

Шукерте огыл Горькийыште лийше межобластной учительский совещанийыште участвоватлен.

Фото Овечкинын.

Советский Союзышто

УЗБЕКИСТАНЫСЕ УДРАМАШ МОЛОДЕЖЬ С'ЕЗД ШКЕ ПАШАЖЫМ ПЫТАРЕН

29 ноябрьыште Узбекистанысе ӱдрамаш молодежь с'езд пашажым пытарен. С'езд вич кече шуйнен, ончышаш паша делегат-шамычын кугу активностьышт дене ончалтын. С'ездыште участвоватлыше кокла гыч пренийыште 70 еҥ выступатлен.

Кара-Калпакский АССР-се делегат-шамыч кокла гыч тунемдыме иктат уке ыле.

С'езд Узбекистанысе чыла шемер молодежь деке обращенийым приниматлен.

(„Правда" гыч).

СССР-се пашазе ден служащий-шамычын республиканский Испанийын йочаштлан продовольственный полышышт

Профессиональный союз-шамыч Всесоюзный Центральный Совет республиканский Испанийысе йоча-шамычлан погымо окса дене кум шӱдӧ тӱжем пуд ош шыдаҥым, шӱдӧ тӱжем банке шӧр ден шыл консервым, тӱжем пуд сливочный ӱйым, вич тӱжем пуд сакырым налаш да Испанийыш колташ пунчалын.

СССР обороным пеҥгыдемдыме заемын 4-ше тиражше

СССР финансе калык комиссариат СССР обороным пеҥгыдемдыме заемын черетан тиражшым Рязань олаш эртарыме нерген тиде оласе шемер-шамычын ходатайствыштым удовлетворитлен. Тиде заемын лишыл тиражше Рязанеш 11 декабрьыште лиеш.

Тиде пытартыш пел ийыште СССР обороным пеҥгыдемдыме заемын тиде т и р а ж ш е ылымыше т и р а ж лиеш. Тушто 43.703.800 теҥге суммаш 265 тӱжем выигрыш модалтеш.

ХРОНИКА

Чвалев йолташым вес пашаш кусарымылан лийын внешний торговльо нарком гыч утарыме. Внешний торговльо наркомлан СССР Совнарком председательын заместительже Микоян йолташ утвердитлалтын.

208

ШЕРНУР РАЙКОМОЛЫН ЙÖРДЫМÖ ПАША СТИЛЬЖЕ

Шернур районысо комсомольский конференций шке пашажым пытарыш. ВЛКСМ райкомын пашаже нерген отчетный доклад дене райкомол секретарь Петров йолташ выступатлен.

Отчетный доклад самокритичный лийын огыл. Докладчик кушшо у ен-шамычым ыш ончыкто. Прениийыште выступатлышешамыч кокла гыч шукышт комсомольский организацийыште да молодежь коклаште быт шотышто разложитлалтмашым ончыктышт. Утларакшым тыгай факт педучилищыште уледат. Тыште Коряковцев, Печенкин, моло-шамычат аракам йӱн, жулиганитлен коштыт. Тиде безобразийшамыч райкомолын нерйымалныжак лиеденыт гынат, райкомол мерым принииматлаш шоненат огыл. Райкомол бюрон посна членже-шамыч (Соловьев, молат) бюрошко коштын огытыл. Шукыж годым бюро критик да самокритик деч посна эртен. Санденак организацийыште лийше ятыр ситыдымашшамыч тӱжвак лукмо олмеш, шылтен кодалтыныт.

Туныктымо пашаште вредительствын последствийже пеш эркын пытаралтеш. Район мучко школлаште 19 процент начар тунемше - шамыч улыт. Комсомолец-шамыч тунеммаште шенгелан кодыт. Ик педучилищыштак комсомолец - шамычын начар тунеммашышт 20 процентыш шуэш. Райкомол вредительствийын последствийжым йӧршеш пытарымашке комсомолец-шамычым мобилизоватлен огыл.

Политико - воспитательный паша комсомольский организацийыште путырак начар шындалтын. Токтамыжский пелэ кыдалаш школыштo политучебо эреак кӱрылтын. Южо политкружокышто пропагандистшат уке улыт. Но райкомол ден секретарь Петров йолташ положенийым тӧрлаташ нигунарат тыршен огытыл. Посна пропагандист-шамычын титакышт дене мыняр политучебо кӱрылтын! Туге гынат, пропагандист-шамычын отчетыштым бюроеш ик ганат колыштмо огыл. Райкомолын секретарьже Петров молодежь коклаште политико-воспитательный пашам большевистски огыл ыштен, кабинетыште шинчылт эртарен.

ВЛКСМ райком секретарь Петровын паша методшо тиде лийын шоген: самокритикым ишымаш, кычкыркалмаш, администрироватлымаш. Угыч пуртымо комсомолец-шамычын анкетыштым йомдаркаленыт.

Кызыт районысо пионерский организацийын путырак эркын кушмыжым да йоча-шамыч воспитатлымашын начар состояний жым конференций поснак палемдыш. Кыдалаш школын пионерский отрядше йӧршеш кушкын огыл. Тыгак ВЛКСМОбкомын политучебо да пионер отделже шамычын ситыдымын вуйлатымышт нерген выступатлыше-шамыч поснак ончыктышт.

М. С.

ЮСУПОВ БДИТЕЛЬНОСТЬЫМ ЙОМДАРЕН

Параньга. (Телефон дене). Районный комсомольский конференцийыште райкомол секретарь Юсупов йолташым бдительностьым йомдармыжлан да калык тушман - шамычым аралымыжлан пеш чот критикуватлышт, тудын шӱшӧ паша практик методшым тӱжвак луктыч.

Юсупов йолташ ВЛКСМ райком секретарьлан пашам ыштымыже годым ВЛКСМ ЦК IV пленумын решенийжым йӧршын монден, комсомольский организаций да комсомолец-шамычым тиде решенийым шуктымашке мобилизоватлен огыл. Тӱрлӧ семын тиде решений шуктымашым чараклен гына. Калык тушман да нунын пособникыштым, морально да быт шотышто разложитлалтше элемент-шамычым комсомолын руководящий пашашке выдвигатлыныт.

Бюро да райкомол составыште кужу жап калык тушман-шамыч Юсупов З. ден Халиуллин орудоватленыт. Райкомол секретарь Юсупов нуным тӱрлӧ семын моктен, арален гына шоген.

Райкомол да тудын секретарьже Юсупов ВКП(б) радамыш морально разложитлалтше да политически сомнительный ен-шамычым (Павлова, Муртазина, молымат) рекомендоватлылыт.

Юсупов район кӧргыштӧ политико - воспитательный пашам кӱрлаш тыршен. Пропагандист кадр-шамычым идеологически выдержаный огыл ен-шамыч дене шӱканден. Садлан Нигамадзянов, Хайдуллин да молымат пропагандист пашa гыч корангдаш верештын. Шуко вере политшкол-шамыч, тугак Юсуповын шке вуйлатыме кружокшат пашам нимолан йӧрдымын ыштеныт.

Юсупов район кӧргысӧ ситыдымаш-шамычым эреак шылташ тыршен, а сомнительный эн - шамычым арален шоген. Комсомолец-шамычын критикыштым, сигналыштым колыштын огыл, бдительностьым йомдарен.

В. Смирнов.

Шернур районысо ял озанлык стахановец-шамыч совещанийыште участвоватлыше-шамыч. Фото С. Чуршуковын.

Вредительствын последствийжым йӧршеш пытарымаште райкомол начар полша

„Элнет" колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийын (Звенига район) отчетно-выборный погынымашыже кӱкшӱ политический уровенеш эртыш.

Первичный комсомольский организаций отчетный периодышто икмыняр кушкын да пенгыдемын. Несоюзный молодежь денат пашам ыштен. Несоюзный молодежь гыч 7 енгым угыч комсомолыш пуртен.

Комсомольский организаций шке радамжым калык тушман - шамычын пособникышт Рыбаков, Данилов да Долгов деч эрыктен. Нине-шамыч комсомолышто шогымышт годым комсомолышто политический воспитанийым кӱрлаш тӧченыт, посна комсомолец-шамычым аракам йӱаш да хулиганствылан туныкташ тӧченыт. Тошто секретарь Данилов критик ден самокритикым ишен, комсомольский организацийым шалатымашым шуктен. Кызыт нуным разоблачитлыме.

Кызыт угыч сайлыме комсомольский комитет союзный пашам тӱн гычак сакемдаш тӱналын. Политико-воспитательный паша икмыняр саемын, добровольный организаций-шамычат пашам ышташ тӱналыныт.

Каласаш кӱлеш: Звенига райкомол ден секретарьже Салмин йолташ тиде колхозный первичный комсомольский организацийлан калык тушман - шамычын разоблачитлымаште кӱлешын полшен шоген огытыл. Нунын вашташ кучедалмашке комсомолец-шамычым кӱлеш семын мобилизоватлен огытыл. Комсомольский организацийлан пашаштыже да вредителствын последствийжым йӧршеш пытарымаште начар полшен шогат.

В. П. Петров.

Пашам сайын ышташ тӱналыныт

Йошкар-Ола фельдшерско-акушерский школ пеленсе комсомольский организаций отчетно-выборный погынымашын указанийже шамычым практический паша дене шуктен толеш. Политико - воспитательный пашам тӱнгычак саемдаш пижын. Кызыт ВКП(б) Историйым тунемме 4 кружок да политграмотым тунемме 6 кружокым организоватлыме. Чыла кружокшамычым квалифицированный пропагандист - шамыч дене комплектоватлыме.

Комсомольский погынымашым молодежын политико-воспитательный участкышкыже савырыме. Кажне курслаште ВЛКСМ устав ден программыж нерген, тугак комсомолын историйже умылтаралтеш. Политико - воспитательный пашам саемдыме дене ик тылзе жапыште комсомольский организаций 27 енлан кушкын.

Комсомольский озанлыкмат порядкышке кондымо. Протокол сайын оформитлалтеш, учетат начар огыл шындалтын.

Добровольный организаций-шамыч пашам ышташ тӱналыныт. Теве осоавиахим организацийыште 115 ен членлан шога. Шукерте огыл кум стрелковый кружокым организоватлыме. Тушто кызыт винтовкым тунемыт. 140 тунемше ПВХО значоклан нормым сдатленыт. Тугак 299 ен 1-й ступень да 32 ен II-й ступень ГСО значоклан нормым сдатленыт.

С. Таныгин.

ПАША ТОШТО СЕМЫНАК НАЧАР ЫШТАЛТЕШ

Йошкар Оласе „Производственник", „Красный пищевик", „Соцсоревнование" инвалид артель-шамыч пеленсе комсомольский организацийын отчетно-выборный погынымашыже лиймылан ятыр жап эртен. Туге гынат, комсомольский комитет (комитет секретарь Милютин) ыштышаш пашажым монден. Але мартенат секретарьын заместительжым сайлыме огыл.

Несоюзный молодежь дене массово - воспитательный паша тошто семынак начар ышталтеш. Нунын коклаште ятыр ончыл рвезе ден ӱдыр-шамыч улыт. Туге гынат, нуным комсомол радамыш шупшмаш уке. Садланак комсомольский организаций ик енгланат кушкын огыл.

Политучебо шотыштат паша саяк огыл. Занятий шуэн, шукыж годым интересныйын огыл эртаралтеш. Посна комсомолец-шамыч политзанятийыш огыт кошт, мият гынат шкеныштым шинчышылан шотлен занятийыште лӱшкен шинчат (Чапаев да молат).

Комсомольский погынымаш критик ден самокритик деч посна эрта. Ситыдымаш-шамыч ятыр улыт гынат, шке коклаштышт сырымаш ынже лий манын ваш-ваш критиковатлаш лӱдыт.

Комсомолец-шамыч нимогай общественный пашамат огыт ыште, а комсомольский комитет комсомолец - шамычлан нимогай поручениймат пуэн огыл. Тыгак добровольный организаций - шамычат пашам ыштымым чарненыт. Комсомолец-шамыч газет-журналым огыт луд.

Тиде организацийын пашажым Йошкар-Ола горкомоллан тӧрлаташ полшыман.

Майский Йыван.

КУЗЕ МЫЙ КОМСОМОЛЬСКИЙ ОРГАНИЗАЦИЙЛАН ПОЛШЕМ

Кажне активист-комсомолецын задачыже — первичный организаций - шамычлан эреак полышым пуэн шогаш. Мый тиде задачым пеш сай умленам. Садлан шкенан „Пайгатнур" колхоз пеленсе ВЛКСМ организацийлан (Морко район) пашажым саемдаш эреак полшен шогем.

Комсомолец-шамычым да несоюзный молодежым политучебо дене авалташ полшышым. Политшколым вуйлаташ сай квалифицированный пропагандистым пуаш райкомол ончылан вопросым шындышым. Кызыт райкомол пропагандист пуэн. Политучебо регулярно эртаралтеш.

Молодежлан эрэак международный положений, текущий политик дене беседым этрарем, партий ден правительствын пунчалыштым умылтарем.

Комсомольский комитетлан комсомольский погынымашлан ямдылалташыже п о л ш е м. Погынымашлан 5—7 кече ончыч ямдылалтына.

Мемнан первичный организаций пелен „Легкий кавалерий" пашам эреак ышта. Тудо колхозын озанлык-политик мероприятий-шамычым шуктен шогымыжым терга, жапыште шукташ полша. Садлан колхоз кеч могай озанлык-политик мероприятий-шамычымат эреак жапыште ышта.

Молодежь коклаште, кеҥежым, социалистический соревнований ден стахановский движенийым кумдан шарыме нерген молодежный погынымашеш посна вопросым шынденам. Тиде погынымашеш молодежь шке ӱмабкше ятыр обязательствым налын. Тудо ш к е обязательствыжым шуктен. Кызыт колхозыштына молодежь кокла гыч Меньшаков И., Антипов К., Меньшаков П., Егоров М., Егорова А., Александров П., Суворова З. да молат стахановец улыт.

Комсомольский организаций пелен осоавиахим, СВБ, МОПР, физкультурный да хоровой кружок-шамычым организоватлаш полшенам. Нунын пашаштым саемдашат полшенак шогем.

Тимоев А.

РЕШЕНИЙЫМ ТӰРЫС ШУКТЫМАН

„Чолга шӱдыр" колхозышто (Морко район) первичный комсомольский организацийын отчетно-выборный погынымашыже эртымылан тылзат эртыш. Отчетно-выборный погынымашыште с е к р е т а р ь Александровым комсомольский пашам шаланымашке шуктымыжлан чот критиковатлышт.

Чынак, Александров нимогай пашам ыштен огыл. Политучебо лиймаш уке ыле. Лекцийым, докладым ик ганат колыштмо огыл. Несоюзный молодежь гыч ик еҥымат комсомолыш шупшмо огыл. Озанлык-политик кампанийыште комсомолец-шамыч колхозлан начар полшен шогеныт.

Комсомольский погынымаш ситыдымаш-шамычым критиковатлен, у секретарьлан Тимофеев Михаилым сайлыш. Тимофеев йолташлан отчетно-выборный погынымашын критикше дене замечаний-шамычшым ушыш налын комсомольский пашам саемдаш пижашыже кӱлеш ыле. Но Тимофеев Александров с е м ы н а к бездействоватла. Политучебо ок эртаралт, молодежь коклаште паша ок ыштал. Комсомольский погынымашымат але мартен эртарен огытыл. Икманаш, отчетно-выборный погынымашын решенийже огеш шукталт.

Тиде шотышто Морко райкомол нергенат каласыде ок лий. ВЛКСМ первичный организаций-шамычын угыч сайлыме секретарьышт д е н е комитет шамычлан райкомол да тудын политучебо отделже шагал полшен шогат.

Степанов В.

Йошкар-Ола районышто угыч сайлыме ВЛКСМ комитет секретарь-шамыч. Шола гыч пурлашке (ончыл ряд): С. В. Чебоксаринов, А. И. Корнеева, А. Н. Пивоварова, И. Я. Степанов, А. Ф. Данилова, У. И. Димитриева да Стульников йолташ-шамыч.

Фото С. Чуршуковын.

ПАША САЕМЫН

„Кутко" колхоз пеленсе комсомольский организацийын (Морко район) отчетно-выборный погынымашеш ожнысо секретарь Дурандинын ситыдымашыжым чот критиковатленыт. Т и д е с и т ы д ы м а ш - шамычым ВЛКСМ у комитет секретарь ушыш налын, комсомольский пашам тӱҥгычак перестроитлаш пижын.

Комсомольский погынымаш план почеш эртаралтеш. Комсомолец-шамычлан погынымаш нерген ик-кок кече ончыч увертарыме дене комсомольский погынымаш - шамыч активно эртаралтыт. Политико-воспитательный пашат саемын.

Несоюзный молодежь коклаште пашажым ВЛКСМ организаций тӱҥ гычак вашталтен. Несоюзный молодежь дене международный положений, СССР кушмыжо да виянмыже нерген, моло теме денат беседым, докладым эртарат. Кызыт кут еҥым комсомолыш пуртымо.

Степанов А.

МЕМНАН ОРГАНИЗАЦИИ КУШКЕШ ДА ВИЯҤЕШ

Несоюзный молодежым комсомолыш шупшмо паша мемнан организацийыште кодшо ий деч сайракын ышталтеш. Тиде пашам организаций комсомольский группо-шамыч гоч ыштен шога. Несоюзный молодежь комсомольский группо-шамыч погынымашлашке ӱжылтеш. Тушто партий ден комсомолын пунчалыштым, правительствын решенийже да пунчалжым тунемалтеш, комсомольский организацийын илышыже да пашаже дене ознакомитлалтеш.

Комсомолыш пураш шонышо самырык ӱдыр да рвезе-шамыч дене паша шукыж годым поснак ышталтын. Тыге пытартыш жапыште комсомолыш 9 ӱдырым да 13 рвезым пуртымо. Кызыт организацийыште 120 комсомолец шотлалтеш.

Политико - воспитательный пашаштат кугу вашталтыш лийын. Пропагандистлан эн сай йолташ-шамычым ойырмо. Теве Поздеев Г., Ермаков С., Бусыгин С., Зуева Л. Е, Белавина А. Ф., Мясищева Р. Г. да моло - шамычат пашам сайын ыштат. Нунын кружокышт чылалан пример лийын шогат.

Угыч пуртымо комсомолец-шамычлан поручений-шамычым пуымо. Мутлан: пионер вожатыйлан, агитаторлан, профорглан, классный пырдыж газет-шамычын редакторыштлан, колхозлаште пашам ыштыше бригаде - шамычын вуйлатышыштлан пашам ыштат. Поручений нуно кугу желаний дене, чаплын шуктен толыт.

Теве комсомолец Дм. Майков йолташ 3-шо „А" комсомольский группын группоргшылан ышта. Майков—эн сай, примерный рвезе. Шке группыштыжо чыла тунемше йолташыже-шамычым комсомолыш шупшын.

Организацийын пашаштыже ӱмыл могырат коеш. Южо комсомолец - шамыч комсомольский поручений ым шуктен огыт шого, шкенышт кӱшкӧ шындат. Нуно зазнайстве да беспечность ден черланеныт. Тыгай - шамыч деке О. Белавина да молат относитлалтыт. Белавиналан школын техни еский пашаеҥышт коклаште пропагандистский пашам ышташ поручитлыме ыле. Тунемме ий тӱҥалме годсек тудо ик занятийым веле эртарен. Комитетыш ӱжыктымеке, Белавина комитетлан пашам сайын ышташ тӱҥалам, манын мутым пуыш. Туге гынат, занятийым тудо адакат ок эртаре. Комсомольский организацийым куштымо шотышто 1-ше класслаште пашам начар ышталтеш. Нине класслаште базе кугу гынат, угыч комсомолыш шагал пуртымо.

Отчетно-выборный погынымаш деч вара младший класслашке комитет член-шамыч пеҥгыдемдалтыныт.

Соколов,
У-Тор'ял педучилище пеленсе ВЛКСМ комитет секретарь.

Большевистский колхоз

Тор'ял села деч 5 километр коклаште, Немда эҥер воктенсе, ожнысо „Печкан купын" кумда олыкыштыжо „Ушемнур" колхоз верланен. Лу ий ожно тиде колхозын членже-шамыч—ожнысо йорло кресаньык да батрак-шамыч Кожевников да моло кулак-шамыч ден эксплоатироватлалтын иленыт. Лу ий коклаште колхоз чот кушкын, виянгын, большевистский корныш пеҥгыдын шогалын.

Колхозын кинде лектышыже ий еда кугемеш. Ожно гектар мланде 20—25 пут шурным пуэн гын, тений колхоз мланде гектар еда шурным 20—25 центнер ден пуэн. Кукшӱ шурно верч кучедалмаште колхозлан МТС кугу полышым пуэн шога. МТС-н полшымыжо дене „Ушемнур" колхоз кеч могай пасу пашамат районышто ончыч шуктен толеш. Государственный заданийымат моло деч ончыч темен шога. Сандене 1936 ий годсек колхоз МТС-н переходящий йошкар знамяжым кидыштыже пеҥгыдын куча.

Животноводство шотыштат колхоз кугу сеҥымашым ыштен шуын. Колхозын ушкал фермыже ден сӧсна фермыже улыт.

СТФ-ште кызыт 28 кугу сӧсна, 9 тылзаш 48 вуй, 6 тылзаш 14 вуй улыт. Кажне ава сӧсна деч тений кокла шот дене 24 иге гыч налме. „Ударница" сӧсна деч 28 игым налме. Ятыр сӧсна тений игым кок гана гыч ыштенит. Тений колхоз сӧсна ферме деч 21 тӱжем теҥге доходым налын. Посна колхозник - шамычат 2—3 кугу сӧснам кучат.

МТФ дечат колхоз изи огыл доходым налын. Адак 20 пашазе имне, кок племенной ожо, 6 талгыде, кок чома улыт. Конюх-шамыч пашам йӧратен ыштат. Нунын кокла гыч комсомолец Торощин Феоктист Степанович поснак ойыртемын шога.

Организоватлалтмыже годсек колхоз кугу строительный пашам ыштен. Угычын ятыр илыме пӧртым, кугу клубым, имне вӱтам, ушкал вӱтам, кугу шокшо сӧсна вӱтам, йоча ясльым, трахомотозный пунктым, тулеч моло строений-шамычым ы ш т ы м е. Колхозын шкенжынак апшатше, меж кырме машинаже, мӱкш пасекыже, грузовой автомобильже улыт.

Колхозын у еҥже-шамыч кушкыныт. Теве 62 ияш Торощин Гаврил Федорович, 60 ияш Глушков Егор Ефимович стахановец улыт. Нунын примерышт почеш ятыр самырык колхозник-шамыч пашам сайын ышташ тунемыныт. Теве Прозоров Ф. В, Торощина А., Морозова А. нормым 130—150 процентлан темат.

Колхозын интеллигентше-шамычат кушкыт. Ик лейтенант, кок инженер, шуко тунемше да туныктышо шамыч улыт. Самырык интеллигент-шамыч колхозник-шамыч коклаште культурно массовый пашам ыштат. Нуно колхозышто тӱрлӧ теме дене докладым, беседым эртарат. Адак спектаклым, концертым шындылыт. Шукерте огыл „Любовь Яровая" пьессым модын ончыктышт. Спектаклыште колхозник-шамыч, утларакшым Егошин Виссарион дене Самсонов Алексей путырак сайын модыч.

Колхозный илышыште первичный комсомольский организаций кугу рольым модеш. Решающий участкылашке эн ондак комсомолец-шамычым шогалтыме. Теве имне ончымаште, фермылаште комсомолец-шамыч пашам ыштат.

Комсомольский организаций шке коклаж гыч замечательный еҥ-шамычым воспитатлен луктын. Теве свинарка—комсомолка Нюра Пивоварова РСФСР Верховный Советын депутатшылак сайлалтын. Ятыр комсомолец советский, хозяйственный пашам ыштат.

„Ушемнур" колхоз кечын пеҥгыдемеш, колхозник-шамыч зажиточный лийыт.

Егошин.

209

Йошкар-Олаште Ната Бабушкина лӱмеш аэроклуб у наборым тӱҥалын.

Летный школыш тунемаш пурышо-шамыч (шола гыч пурлашке): Горбунов А. С., Кощеев А. П., (кокымшо рядыште) Чулков В. Г., Семенов Н. А. да Ефремов И. В.

Фото М. Чуршуковын.

Соколова пашажым начар ышта

„Чодра марий" колхозысо письмоносец (Йошкар-Ола район) Соколова А. С. колхозник-шамычын ӱшанен пумо пашам честный огеш ыште. Подпискым ыштыше-шамычлан газет ден журналым кок-кум кечылан вараш кодын пуэда, южгынамже шке декыже от мий гын, шкаланже кода.

Шеклянур связь отделенийлан Соколован пашажым терген налман да мерым ыштыман.

Булыгин И.

Школышто дисциплина лийман

Кугу-Шокшем пелэ кыдалаш школышто (Шернур район) пытартыш жапыште дисциплина йӧршеш лушкыдемын. Дисциплиным саемдышаш верч комсомольский организаций начар кучедалеш. Посна комсомолец шамыч дисциплиным пудырташ гына полшат. Теве Пайков Леонид завятий годым туныктышын ойжым огеш колышт. Мӧнгыш пумо пашам шуктен огеш тол.

Ибраев Ник.

Винтовко частьлам тунемыт

„Онар" колхоз пелеисе первичный осоавиахим организаций (Роҥго район) оборонный пашам сайын организоватлен. Октябрьыште винтовко частым тунем пытареныт. Винтовко частым чыланат сайын шинчен шогат.

Шукерте огыл мелкокалиберный винтовко дене лӱмашым организоватлыме ыле. Тиде лӱмаште 6 еҥ ВС значоклан нормым сдатлышт.

Алмакаев А. П.

Йошкар-Оласе кыдалаш школышто тунемше-шамыч: Самарина И., Горбунцов Н, Ишимова М. да Соловьева Л. „Одинокая шашка" дене модыт.

Фото М. Чуршуковын.

Германийсе еврейский погромлан тунемше-шамыч шкеныштын возмущенийышт дене негодованийыштым выражатлат

29-ше ноябрьыште Йошкар-Ола педучилищыште фашистский Германийсе еврейский погромлан лийын протестан митинге эрталте.

Митингыште чыла тунемше, преподаватель ден служащий шамыч лийыныт.

Фашист-шамычын осал пашаштлан преподаватель ден тунемше-шамыч шке негодованийыштым ончыктышт.

— Фашистский Германийысе еврейский погром гайым человеческий историй ок шинче. Гнусный фашист-шамыч калыкым пуштедат, грабитлат. Фашист-шамыч шканышт шкеак шӱгарым кӱнчат,— манын преподаватель Героев йолташ каласыш.

Митингыш погынышо-шамыч ик йӱк дене приниматлыме резолюцийыштышт тыге возат: „Ме янлыкланыше фашист-шамычын гнусный пашаштлан пеҥгыде вашмутым пуэна. Чыланат МОПР радамыш пурена да политический бдительностьым эше кӱшкырак нӧлтена. Долой фашизм!"

И. Литвин.

Якимов шке пашажым монден

Нагоринский лудмо пӧрт (Сотнур район) шке пашажым чытыдымын начар ышта. Лудмо пӧртыштӧ нимогай газет, журнал-шамыч уке улыт. Лудмо пӧрт пелен ик кружокымат организоватлыме огыл. Лекций, беседе, йӱкын лудмаш ик ганат ок эртаралт.

Лудмо пӧрт вуйлатыше Якимов шке пашажым монден, молодежь деч кӱрылтын. Молодежь коклаште воспитательный пашам ок ыште.

Эривай.

Капиталистический эллаште

Китайский калыкын чапле ӱдыржӧ героически колен

Троцкистский бандит-шамычын кидышт ден китайский калыкын героиняже—Тайху ер районысо партизанский отряд-шамыч руководительница — Цай Цинь-хуа колен. Цай Цинь-хуан вуйлатымыже почеш тений 20 мартыште Юйхан-Сыань шоссеште 700 еҥган японский отряд умбак кугу налетым ыштыш. Кредалмашеш японец-шамычын 70 еҥышт колен. 12 японецым пленыш налме ыле. Храбрый ӱдрамашын вуйлатыме отважный партизанский отряд нерген чап китайский калык коклаште кумдан шарлен. Апрельыште японец шамыч тиде партизанский отряд ваштареш кучедалаш самолет - шамыч эскадрильям колтеныт. Тунам партизан-шамыч курыклаш шылын пытеныт. Японский экспедиций мӧнгеш нимо деч посна пӧртылын. Цай Цинь-хуан пытартыш пеш кугу операцийже 1 ноябрьыште Тайху ерыште 10 японский моторный катерым пытарымаш лийын. Китайский газет-шамычын увертарымаш почеш японский военщина партизан-шамыч ваштареш кучедалашлан японский шпион-троцкист-шамычын вуйлатыме бандит-шамыч отрядым колтен. Неравный боеш родинан подлый предательже-шамыч кид деч китайский калыкын чапле ӱдыржӧ Цай Цинь-хуа героически колен.

Японский оккупант-шамычын янлыкланымышт

Фанцуньышто (Шаньси провинцийын южный ужашыже) японский отрядлан окса да продовольствийым пуаш отказатлымылан японец-шамыч 140 китайский кресаньыкым лӱеныт.

Ялым японский артиллерий пӱтынек шалатен.

Китайский калык сарыште сеҥа

Кантон дене Ханькоум налмаш японский военщинан ӱшанжым ыш оправдатле.

Китайский войска-шамычым авырен налын шалаташ шонымо японский командованийын планже адакат позорно кӱрылтын. Ончылгоч ыштыме план почеш китайский войска-шамыч боеспособность да инициативыштым арален, эл кӧргышкышт чакеныт. Китайский правительство дене военный командований, кӱлеш годым тушман-шамычлан территорийым дене важный центр-шамычым жаплан кодаш логалеш гынат, эн ондак вооруженный вийым аралаш кӱлеш, манын шотлат.

Китайский калык шкенжын сеҥымашыжлан пеҥгыдын ӱшана. Кызыт Китайын вооруженный вий состоянийже японский агрессийлан сопротивленийым ыштен кертеш велӧ огыл, японец-шамычлан решительный ударым пуэн кертшаш.

Китайский территорий кӧргыш пурымыж дене японский армий шкежак йӧсылыкыш логалын. Тиде ик шот ден китайский войска-шамычын активностьыштым нӧлталеш, вес шотыштыжо японец-шамычлан кӱртньӧ корно укеан территорийыште кучедалашышт верештеш. А эҥер дене военный корабль-шамычым нангаяш ок лий. Японский войска-шамычлан снабженийым налашышт пеш йӧсӧ лиеш.

Регулярный армий дене тӧрак Китайыште кугу партизанский отряд-шамыч действоватлат. Нуно японец шамычын наступатлымашыштым шогалтеныт. Партизан-шамычын сеҥымашыштым иностранный буржуазный печатьат признатлен. „Дейли телеграф энд Морнинг пост" англий-ский газет 3 ноябрьыште возен: „Китайский партизан-шамыч гордый, ушан да кучен кертдыме улыт; нуно лектыт, кырат да йомыт".

Китайын тыловой провинцийже-шамычын экономический состоянийже да великий китайский калыкын пеҥгыдемше единствожо агрессий ваштареш сеҥымаш мартен кучедалаш полшат. Материальный да калык шотышто Китайын западный да юго-западный провинцийже-шамыч пеш поян улыт. Нуно эл дене армийым шуко жап пукшен кертыт.

Сар жапыште военный действий районла гыч Китайын западный да юго-западный провинцийлашкыже 220 утла китайский фабрикым кусарыме. Тиде провинцийлаштак кӱртньӧ корно-шамычым ыштымаште китайский правительство кугу пашам ышта. Кызыт тиде провинций-шамычын кугурак центрышт шоссейный да кӱртньӧ корно-шамыч дене ушналтыныт. Китайский правительство покшел провинцийлаштыже латик у кӱртньӧ корным пеш вашке ышташ решитлен. Тиде паша ышталтеш. Эн чотшым шоссейный корно-шамыч ышталтыт.

Китайын Хунань, Хубей да Юннань западный провинцийлаже ял-озаялык ресурс-шамыч дене поян улыт. Нуно армийым да населенийым велэ снабжатлен кертыт огыл, ял озаялык продуктын шуко ужашыжым моло кугыжанлашкат ужален кертыт. Тений утларакшым рис ден хлопокын урожайже чапле. Тиде Китайлан кугу значенийым ышта. Элыште эн важный экономический да торговый центр-шамычым йомдарымаш дене лийше финансе шотышто напряженний положений лийын гынат, китайский правительство йӧсылыкым пытараш средствам кычалеш. Обороно да строительный цельлан кажне провинцийыште заем лукталтын. Китайын покшел кӧргӧ провинцийлаштыже элын оборонный фондышкыжо оксам погымаш кумдан шарлен. Китайский калыкын единствым кӱрлаш японский захватчик-шамыч арам тыршат. Китайын национальный фронтшо пеҥгыдемеш да виянгеш. Китайский калыкын шке независимостьшо верч да йӧршын сеҥышаш верч кучедалмашыже кугу решимостьшо дене виянгеш.

Ю. Виноградов.

Отв. редактор— К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Иошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—972. Иошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.